

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

A kiadóhivatal vezetője:
Réthy László.

Tisztuljon a levegő.

Makó, febr. 29.

Nevezetes, nagyhirű emberek kerültek már ki szűk hazánkból, Csanádvármegyéből, akiknek számát egy-kettővel az elmúlt évek is szaporították. A vármegye független polgársága vegyes érzelmekkel tekinthet ezen hírességekre. Ugy vagyunk vele, mintha az ember kristály tiszta vízzel telt poharat emel fel, amelynek alját azonban salak fekdte meg. Büszke egyrészt a pohár tisztaságára, de szégyenkezve igyekeznek rejtegetni azt, ami salak, ami disztelen. Ámbár sokkal helyesebb nem rejtegetni a salakot, hiszen nem mi tehetünk arról, jobban tesszük, ha igyekezünk a salakot elválasztani. Tekintsük úgy, mintha nem is lett volna birtokunkban soha.

Justh Gyula egyéni és politikai kristálytiszta jellemét még a legádázabb ellenfelei, ellenségei sem tagadhatják el. Így ismeri őt mindenki hosszú politikai szereplése alatt; ezt mutatta ki az elmúlt nemzeti küzdelemben; ennek hősi és tántoríthatatlan vezérharcosa, a mostani élet-halál viaskodásban.

Ezért követjük mi Justh Gyulát tántoríthatatlan odaadással, mert ha függetlenség után vágyunk, csakis úgy lehet jogosult bármely törekvésünk, ha igaz, egyenes uton, — megalkuvás nélkül haladunk a szent utirány felé.

Az újabb évek két politikust vetettek fel a politikai magasság polcára. Egyik politikai halott nevét se használjuk, — nyugodjék békével. A másik Návay Lajos, az országgyűlés elnöke.

Nagyon sokan csalódottan vonják meg Návay személyétől azt a kis tartalék becsülést is, politikai szereplése szempontjából, politikailag véve egyéniségét. Mi nem csalódtunk a politikus Návayban. Ahogyan mutatkozik, olyannak ismerjük régtől fogva.

Kétségtelenül tehetséges ember, különös tehetségnek is mondható. De tehetségét nem nyílt, egyenes uton érvényesíti. Beszédeivel, magatartásával útakon vezet. Akaratát, célját nem jelenti ki nyíltan, hanem amit tesz, mond, az mindig burkolt és titok teljes. Szinte perverz vágyódással kerüli azt, ami egyenes, ami természetes. Mint a hosszú, karcsu gyík, járatlan utakon igyekszik célt érni. Sok sikerült már neki, de nagyon ráismerünk már és kell, hogy a sikamlós uton ő is megjárja.

A legutóbbi megyegyűlésen, amidőn a véderő javaslatokat és az általános választói jogot tárgyalták, azon kijelentéssel kezdte Návay Lajos, hogy ő, állásánál fogva nem politizál. Es ravasz, megejtő politikai beszédet tartott. Amidőn pedig a vármegyén a mungótábor

jutott, — bár néhány szavazattal, — többségre, tapsolt, magából kikelt arccal vezető tenyér összecserdítéssel.

A képviselőházi alelnökségnél ugyebár magasabb rang az elnökség. A mindenki által méltán tisztelt, pártatlan Berzevicsy Albert foglalta el azt. Návay Lajos addig settenkedett, addig ígérgette, hogy a házszabályokat az előbbi rendszerben kezeli, amíg Berzevicsy lemondatta az elnökségről és az ellenzék — megobstruálás nélkül — engedte őt megválasztani. Mert hitt a Návay-féle szenteskedő esküdjözeseknek.

Most megmutatta már Návay házelnök, hogy mit akar. Egyelőre magyarogztatni a házszabályokat

ugy, hogy az a mungótábornak tessék és ő legyen a kegyelt a jövőben. Azután menni tovább az erőszak felé szemforgató kegyeséggel. Nem ok nélkül hasonlítják össze eljárását a Percel-féle hírhedt november 18-iki esettel, de Percel legalább nyíltan „dolgozott”, míg Návay kötelező ígérete dacára, a tőle megszokott ál-orcás furfangot ölti fel.

Nem téveszt meg most már senkit; közismert az ő sunyi modora és épen azért nem szeretünk mi csanádvármegyei függetlenségi dícselkedni azzal, hogy innen indult áldatlan utjára. De hát az ut mihamarabb leteik és kell, hogy az utas is letűnjön. És ntána meglisztul a levegő. —s.

Az ország a harc mellett.

Küzdelem a nemzet igazáért.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 29.

Az ország közvéleménye kezd ébredezni abból az aléltáságból, melyre mint ellenérvre, a parlamenti küzdelemmel szemben annyiszor hivatkoztak.

Azok az üdvözlő iratok, melyek egyre-másra érkeznek Justh Gyulához, a nemzeti jogokért kitartóan küzdők nemes vezéréhez, bizonyítják azt a lelkes hangulatot, melylyel a magyar nemzet kiséri s bátorítja a küzdők munkáját.

Most is Justh Gyula számtalan üdvözlő táviratokat kapott az ország különböző vidékeiről, melyek közzül néhányat a következőkben közlünk:

A Kossuth-párt minden eredmény nélkül való leszerelése mindnyájunkat megdöbbenített, de legjobban az ő párhiveiket. Mi pedig, kik a volt Kossuth-pártiakkal is mindinkább erősödünk, annál nagyobb örömmel és bizalommal nézzük a Justh Gyula vezetése alatt folyó nemes, hazafias küzdelmet. Szívvel fakadó szeretettel üdvözljük a levai választókerület függetlenségi pártja nevében őt és a vezetése alatt küzdő függetlenségi pártot. Adjon isten erőt és kitartást a további küzdelemhez.

Dr. Kmoskó Béla elnök.
Dr. Weisz Lipót jegyző.

A debreceni függetlenségi kör mai estélyén összegyűlt függetlenségi polgárság hazafias lelkiünknek szeretetteljes érzésével üdvözlük Justh Gyulát önzetlen hazafias küzdelmének, magyar hazánk függetlensége szent érdekében tanusított buzgalmanak sikerét és fényes győzelmét kívánja a magyar metropolis független lelki polgársága, nagyméltóságod

igaz hivoi. A debreceni függetlenségi kör nevében.

Kertész István.
elnök.

A nagyszalontai választókerület függetlenségi és 48-as pártja a legnagyobb örömmel és lelkesüléssel közönlte Nagyméltóságodat és a vezetése alatt álló pártot a véderőjavaslat ellen és az általános, egyenlő titkos választójog kivívása érdekében indított harcáért és biztosítja törhetetlen bizalmáról és odaadó támogatásáról. Szatmáry Sándor, Balog Mihály pártelnökök.

A tatabányai és tóvárosi függetlenségi és 48-as pártok folyó hó 26-án megtartott választmányi ülése egyhangú lelkesedéssel vette tudomásul, hogy a függetlenségi és 48-as párt, élén nagy vezérével: Justh Gyulával tántoríthatatlanul kitart a nemzet és nép joga érdekében megindított harcában. Mély sajnálattal látta a párt, hogy a másik függetlenségi párt irányítását a hormány vette kezébe. Az üléstől táviratilag üdvözlötték Justh Gyulát és pártját önzetlen munkájukért és kitartó harca buzdítják a katonai javaslatok ellen és az általános, egyenlő és titkos választójogért. Ugyancsak táviratilag üdvözlötték Holló Lajost, a függetlenségi és 48-as párt alelnökét a képviselőházban folyó hó 23-án tartott nagysikori beszédéért s mandátum ellen beadott petíció elutasításáért. A párt elhatározta, hogy ismertető füzeteket oszt szét az egész megyében, amelyekben felvilágosítja a népet a függetlenségi és 48-as párt harcáról s a leszerelők árulásáról s a járás minden közösségében gyűléseket fog tartani.

Holló Lajos nagynevű képviselőnknek mai megjelenése körünkben

talpra állította Főlegyháza népének ezreit, hogy határtalan lelkesedéssel ünnepejjék a magyar nép függetlenségeért és jogaiért megújuló nagy nemzeti küzdelem egyik tántoríthatatlan vezérért, Holló Lajost. A Nagyméltóságod vezetése alatt álló párt támogatva a pártokivüli függetlenségi és 48-as kisgazdapárt harsos tábora által elhatározta, hogy szembe szállanak a magyar nemzet évszázados veszedelmével, a minden áron való megalkuvás politikájával. Ezért a bator és önfeláldozó elhatározásért Nagyméltóságodat és küzdő társait hálással köszönlte a főlegyházi függetlenségi és 48-as párt nevében.

Baghy László elnök. Nagy Ferenc László jegyző.

Szabadkán nagy népgyűlés volt a piacszéren, amelynek közönsége nagyon elítélte Kossuthék leszerelését. Dr. Ploszkovits Lukács, a szabadkai első választókerület volt függetlenségi képviselőjelöltje bejelentette, hogy a Kossuth-párt leszerelése dacára is a szabadkai függetlenségi párt az ország többi igazán függetlenségi párt-szervezetével együtt tovább is lelkesedéssel támogatja a katonai javaslatok elleni és a választójog elsőbbségéért megindult parlamenti küzdelmet és kitartanak a küzdő függetlenségi és 48-as párt politikája és taktikája mellett.

Pécsett a keresztényszocialista-párt tartott nagy népgyűlést a véderőjavaslatok ellen s az általános, egyenlő és titkos választói jog mellett.

Hoffman Ottó ötnegyedórás beszédében dicsőítette a Justh Gyula vezetése alatt álló függetlenségi és 48-as párt hazafias, megalkuvást nem ismerő politikáját, amely nem tűri, hogy a hazafias meggyőződés és elvek áruba bocsátassanak. Támadta a Kossuth-pártot, amely számbavehető eredmények nélkül leszerelt.

Ujabb elnöki erőszak.

Le akarják törni az ellenzék.

— Express tudósítás. —
Budapest, febr. 29.

A képviselőházban ismét teljes erővel tört ki az obstrukció. A baloldali folyosón már a kora délelőtti időben névszerinti szavazásokat gyártanak a függetlenségi párti képviselők, akikhez készséggel csatlakoztak a pártokivüli 48-asok, a kisgazdák, egy-két néppárti és a Kossuth-párti Barabás Béla, az egyetlen Kossuth-párti harcos, aki minden reggel az elsők között érkezik a Házba. Návay Lajos tegnapi házszabálymagyarázatával egy napra utját vágta a névszerinti szavazásnak, ma azonban már semmit sem használt a házszabálymagyarázás, a technikai obstrukció utját megállítani nem lehetett.

Az izgatottság a folyosón percről percre nő. Több képviselő az ülés előtt megjelent Návaynál és napirend előtt való felszólalásra

kért engedélyt. Návay az engedélyt megtagadta. A függetlenségi képviselők erre több távozási engedélyt kérő levelet adtak át különböző szöveggel, a tegnapi öt szabadságot kérő levelet pedig azzal az indoklással vonták vissza, hogy az elnök házszabályellenes magyarázata után nem akarnak alkalmat adni a házszabálysértésre.

A mai ülést Návay Lajos nyitotta meg féltizenegy órakor.

Jelentette aztán, hogy Kun Béla, Valentik János, Sümei Vilmos, Veszprémi Zoltán és Bosnyák Géza több heti szabadságot kértek. Kérde a Házat, megadja-e a szabadságot?

Felkiáltások jobbról: Megadjuk! balról: Nem adjuk szabadságot!

Eitner Zsigmond: Kéri az elnököt, hogy a kérdést külön-külön tegyék fel.

Kenedi Géza munkapárti. Indítványozza, hogy mondja ki a Ház, hogy a szabadságot kérő öt képviselőnek megadja az engedélyt. (Percekig tartó éljenzés a jobboldalon.)

Polónyi Géza tiltakozik Kenedi indítványa ellen. A joggyakorlat szerint a kérdést külön-külön kell feltenni. Így volt ez Berzeviczy házelnöksége idején is, amikor Návay mint alelnök teljesen helyeselte és alkalmazkodott az elnök intézkedéseire. Indítványozza tehát, hogy a kérdést külön tegyék fel a szabadságkérdésekre.

Batthyány Tivadar gróf felkéri az elnököt, hogy nyilatkozzék, mi a felfogása Kenedi indítványa tárgyában.

Návay elnök kifejti, hogy az eddigi gyakorlat ugyan amellett szól, hogy a kérdést egyenként kell feltenni. Kenedi indítványa azonban nem házszabályellenes. Majd hosszabb beszédben igyekezett álláspontját igazolni. (Óriási zaj az ellenzéken.)

Majd fejtette az elnök a kérdést, hogy megadja-e a Ház a kért szabadságokat.

Felkiáltások: Külön-külön tegye fel a kérdést!

Návay ehhez nem járul hozzá. Barabás Béla: Ugy látja, hogy Kenedi Géza indítványa az elnökkel meg volt beszélve. (Tiltakozás jobbról.)

Eitner Zsigmond (gunyosan): De-hogy!

Barabás Béla: Együttesen csak akkor lehet szavazni, ha az ellen a Ház egyik tagja sem tiltakozik. Ez veszedelmes utra vezet. Majd a véd-erőjavaslatnál is összekapcsolnak és egyszerre együtt szavaznak 8-10 szakasz fölött. Csodálkozik, hogy ilyen dologra Kenedi oda adja magát.

Eitner Zsigmond: Talán ő is báró lesz?

Barabás Béla: A 225. §. megmondja, hogy úgy kell szavazni, hogy mindenki igennel vagy nemmel szavazhasson. Kéri az elnököt, ne készüljön az ilyen kérdésekre előre. (Ellenmondások. Zaj.)

Csuhá István: Gavallér dolog!

Ráth Endre: Ez a pártatlanság! (Nagy zaj.)

Barabás Béla: Ismétli, hogy együttesen csak akkor lehet szavazni, ha ahhoz a Ház minden tagja hozzájárul. (Helyeslés.)

Polónyi Dezső: Sajnálatosnak tartja, hogy már idáig jutottunk, hogy Kenedi, a ki mint jogász, jóhírnék örvend, ilyen indítványt terjeszt elő. Még sajnálatosabb, hogy a horvátokkal szemben alkalmazott eljárást mivelünk szemben akarják fegyverül fölhasználni.

Joga van megkülönböztetni, hogy valakinek ad-e szabadságot vagy se? Indítványt tesz: Sümeinek adják meg a szabadságot, Veszpréminek pedig ne, Kun Béla kívánságát tel-

jesítsék, a negyedik képviselő kérését pedig ne. Tessék ezekről az indítványokról egyenként dönteni. (Élénk derűtség a szélsőbaloldalon.)

Eitner Zsigmond: Hát erre mi lesz a felelet?

(Több pernyi szünet; a jegyző nem szól fel senkit.)

Gróf Batthyány Tivadar: Tessék felszólítani Bakonyit, hiszen föl van iratkozva! (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Az elnök: Tessék várni! Bakonyi képviselő ur következik.

Bakonyi Samu: Az elnök, mikor megválasztották, fogadalmat tett a Ház előtt, hogy a házszabályokat az eddigi gyakorlat szerint kezeli. Bocsánatot kérek, trükköket kieszelni az eddigi gyakorlat ellen, ez ellenkezik a fogadalommal. (Élénk tetszés és taps a szélsőbaloldalon.)

Bakonyi Samu: Talán még nem késő a hazafias felszólítás. Alljanak meg ezen az uton!

Tessék csak nevetni, november 18. után nem nevettek, most sem fognak majd nevetni. A nemzet eltörpül az erőszakot.

Egry Béla beszélt ezután a házszabályokhoz.

A Hoitsy-féle precedensnél az a döntő, egyhangulag határozott-e a Ház, vagy volt-e ellenvélemény?

Az elnök: Becsületszavamra mondom, hogy a naplóban ennek nincs nyoma.

Egry Béla: De igenis van!

Polónyi Dezső: Felolvassa a kérdéses ülés naplóját, amely szerint az elnök akkor megállapította, hogy azért szavazhat egyszerre a Ház több szakaszról, mert ellenindítvány nem történt.

Eitner Zsigmond (gunyosan): Jóhiszemű tévedés! Mások is tévedtek.

Návay elnök ezután kimutatja, hogy két precedensről van szó. Az egyiknél Polónyinak, a másiknál neki van igaza.

Ezátán Ábrahám Dezső szól a házszabályokhoz. Majd az ellenzék kérésére zárt ülés volt.

Kalandos fiu.

Egy tizenhatéves fiu Tripoliszba akart menni, de csavargás miatt letartóztatták.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, febr. 29.

Egy kalandos természetű fiu került tegnap a szombathelyi rendőrségre, amelynek egyelőre a lakója marad. Szabados Jánosnak hívják az albertfalvai gyereket, a ki mindössze tizenhat esztendő.

Szombaton reggel azzal állított be a rendőrségre, hogy adjanak neki utlevelet.

— Aztán hova kellene? — kérdezték tőle.

— Tripoliszba! — felelt a fiu felcsillámló szemekkel.

— Ejnye, ejnye! — csodálkoztak a rendőrségen. — Aztán mit keresnél ott?

— Hadakozni akarok az olaszok ellen!

Persze kinevették a fiut és nem adtak neki utlevelet. A kis szabadságos erre nagybusan eltávozott a rendőrségről, hogy másutt próbáljon szerencsét.

Tegnap aztán megint a rendőrségen volt Jancsi gyerek. Ezuttal nem a maga jószántából jött, hanem a rendőrök figyelméből, akik csavargás miatt bekisérték. Mikor megmozdították, különféle öldöklő szerszámokat — tört és revolvert — találtak nála, amit persze elkoboztak tőle. A kis kalandor egyelőre a rendőrség vendégszeretetéét élvezte, amíg Tripolisz véres harcra helyezett illetőségi helyére nem kísérik.

Az igási ut kövezése.

Nem segít a kormány.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, febr. 29.

Emlékeztet az a csunya korteskedés, melyet a legutóbbi képviselőválasztás idején a kormány csatlósai éppen az — igási uttal véghez vittek.

Rényi Józsefnek ez volt a főigérete, az ütőkártyája a maga mellett való handa-bandázásban. Azt ígérték, hogy nagy jó akarattal léven a kormány városunk iránt, kikövezeteli részünkre az igási utat, csak mi adjuk neki képviselőül Józsepet, a — Rényit.

Makó becsületes s önértetes népe nem ült fel. Tudta, hogy ez is csak üres ígérgetés. Hiszen leigérték Rényiék még a csillagos eget is minden csillagával.

Hogy mennyire handa-banda volt az egész, mi sem igazolja jobban, mint az a luza-vona, mely azóta folyik éppen az igási ut körül. A vármegye törvényhatósága anyagi erő híján képtelen ez ut kiépítésére, ezért ismételtlen a kormányhoz fordult átlamsegélyért.

Egyik újabb felterjesztésre most érkezett le a kormány válasza. Ebben az a legcsunyább, hogy a miniszter a Rényi-féle ígérgetés után most már nem mond határozott — nemet, csak hertel az írásában, elejétől végig csak küllőférezik. Azonban csakis azt lehet belőle kiolvasni, hogy nem akar a kormány egy fillér segélyt sem az igási ut kikövezéséhez.

Nyilván arra számít a kormány, hogy új választás lesz s akkor fogja majd újra — beígértetni.

Hát ez a csunya kortes politika felháborító. Hogy valamely város haladását, polgárainak a boldogulását csakis ahhoz akarják kötni, hogy ez a polgárság hajlandó-e oda adni a lelkét, a meggyőződését a legerkölcstelenebb törekvés eszközéül: ilyen galád számítás a kultur államok közt csakis itt Magyarországon lehet. Csakis itt túrjuk meg azt a gyalázatos rendszert, mely az állam polgáraitól nem gerinces, önértetes embereket, hanem gerinctelen, csuszomászó szolgákat, lélek- és gondolkodás nélkül való hitvány alakokat akar nevelni. Akiket akár járomba is foghat majd s azt csinál vele, amit éppen akar.

Ennek az emberietlen, rohadt rendszernek kell, hogy jöjjön már a vége, kell, hogy nemsokára következzék az idő. A mikor a becület, az igaz meggyőződés, az elvhűség legyen az érdem, nem pedig a becstelenség, a meggyőződés nélküli elvtelenség, mint ma.

Akkor aztán majd nem kell eladni ezeknek a lelkét ellenségeinknek azért, hogy jó utunk legyen még az Igáson is.

— Kitüntetett orvos. A belügyminiszter ma leiratot intézett Csanád vármegye alispánjához, melyben tudatja, hogy Ürmösy Kálmán dr. sajtényi orvosnak évi 400 korona személyi pótlékot utalványozott ki.

— Ismeretlen adakozó. Vizinger Károly ügyvéd kezeihez egy ismeretlen adakozó 20 koronát juttatott, hogy azt jótékony célra fordítsa az összeget Vizinger Károly ma beterjesztette a városi tanácsához, hogy azt az adakozó kívánságához képest valami jótékony célra használja fel.

A járó-kelők veszedelme.

Utcaárokokról és más bajokról.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, febr. 29.

Talán a makói emberrel ismerősek azok a veszedelmes árkok, gödrök, amelyek utcáinkon terpeszkednek, mert mostanában csak egy idegen ember testi épségén esett sérelem. Azt nem jelentette be, hogy lábfejemodása örökké nyomorékká tette-e? Avagy talán a véletlen szerencsés dolga, hogy oddig Makón nem történtek sürűben szerencsétlenségek, a mikre bő alkalmat nyújt a sok betemetetlen árok, falból kiálló vasdarab, könnyedén elhelyezett cőgtábla. Akárhány olyan utca van, amelyen ha végig sétál az ember, kénytelen arra gondolni, hogy a lábát törheti, vagy az ép szemét veszti és nem fejezheti be sétáját. Pedig mindkettőre, szemére és lábára szükség van ebben a szűk világban.

A főtéren hónapokon keresztül elég nagy árkot hagyott a besüppedt, friss kövezés ahhoz, hogy a közönségesnél nem nagyobb óvatosság mellett az arrajárók holmi lábtörés, vagy folytonossági hiány árán felboruljanak. Most már feltöltötték a nagy esatorna árkot, tehát itt elmúlt a veszedelem.

Sok más helyre nézve azonban várakozó álláspontra helyezkedett — úgy látszik — a magistratus. Várják, hogy előbb valaki belezuhanjon az árokba, aztán jöhet az intézkedés. Lesz újságbeli láma, lesz hatósági kiszállásos vizsgálat, konstatálás és eligazítás. Mindezt azonban meg kell előznie a lábtörésnek.

Ott van a Kálvária-utcán a katólikus temető közelében egy jól elnyúló mély árok. Vagy másfél méter hosszú, éppen a kereszt utcával szemben levő gyalog átjárónál. Gyenge fejű ember szédül, ha lenéz a hídjáról. Igazán csodaszamba megy, hogy például egy kissé jókedű magyar eddig nem lépett a hid mellé. Akkor bizonyosan szempillant alatt elpárologna a jókedve.

A szalmapiac-téren, a Fácskai korcsmája mellett, éppen az aszfaltig húzódik egy kövezett, de élesszerű esatorna. Aki ott az aszfalt mellé lép, annak alapos kilátása lehet egy kis lábfejemodásra.

A főtéren és a megyeházzal szemben, hogy más helyeket ne nevezünk meg, találkoznak egy-egy olyan kiálló, alacsony elhelyezett vasrudal, a melyek mindegyike mint a feldühödött bika szarva, felokléssel fenyeget. Mikor elkapja előlük az ember a fejét, csodálkozik, hogy az egyszer szemkiütés nélkül szabadt.

Vannak még főbb utcák is olyan mélységes sárral, hogy ha oda is el-sétálnánk, sehogyan sem tudnánk kivergődni.

Mind e veszedelemnek megszüntetése igen könnyű volna. Az árkok behatolása, vagy egy pár szál rudból álló korlát felállítása alig kerülne a városnak valamelyes anyagi áldozatba. A kiálló vasrudak eltűnének ha a hatóság figyelmeztetné a háztulajdonost. A Hajual-utca, meg a többi forgalmas ut kikövezése után sem jelentene esődöt a város. Reméljük, hogy szerény megjegyzéseinket figyelemre méltatja a város hatósága.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik, ami a közönséget érdekli, közölje azonnal a „Makói Független Ujság“-al. A „Makói Független Ujság“ mindent megír, semmit se hallgat el.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Március 1. Péntek Római kath. Albin pk. † Gör. kath. Február 17. Tódor Tyr. — Nap két 6 óra 45 perckor, nyugszik 5 óra 40 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Tulajdonán száraz és enyhe idő várható. — Sörgőnyprógnózis: Enyhe, elvéve csapadék. Déli hőmérséklet: 11-6 fok Celsius.

Március 2. A vendéglősök bálja a Koronában.

Március 3-án. Függetlenségi és 48-as III-ik olvasókör bálja a Koronában.

— **Teljesíthetetlen kérelem.** Kemény Béla, a Korona-szálló tulajdonosa ma beaványt intézett Makóváros tanácsához, melyben engedélyt arra kért, hogy az udvarán felgyülemelő szennyvizet a főtéren átvonuló vizgyűjtő illetve vízlevezető csatornába vezethesse be. Nem akarunk e tekintetben a tanács határozatának elébe vágni, de azt hisszük, hogy a tanács a kérelmet nem fogja teljesíteni mert akkor a Korona udvarából kikerülő minden szenny az Ott Károly-féle ház mellett a városban átvonuló Századéri nyitott csatornába ömlenék és megfertőztetné a város levegőjét.

— **Pályázók a kisbírói állásra.** A lemondás folytán megüresedett kisbírói állásokra jelentkeznek a pályázók. Ma *Gazdag Péter Kiss János Lukatos József* adták be kérvényüket a városhoz.

— **Függetlenségi mulatsága.** A mulatságok tömkelegéből egy kis-kis kiesik a makói függetlenségi és 48-as III-ik olvasókör által március 3-án a Korona emeleti helyiségekben rendezendő táncestély. Mindazonáltal a nagy érdeklődést tekintve a bál igen látogatottnak ígérkezik. A bál rendezője ez uton kéri fel mindazokat, akik a bál iránt érdeklődnek, hogy külön meghívók nélkül is megjelenni sziveskedjenek, mert minden független polgárnak meghívót küldeni lehetetlen és alig kerülhető el, hogy egyik másik meghívás el ne kallódjék.

x **Csak Mauthner-féle magvakat** vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

— **A szennyvizek levezetése.** A városi hatóság a szennyvizek levezetésének ügyével már régebbi idő óta kísérletezik, de mindegyre célszerűen elintézni nem tudta és azt hisszük, hogy még jó sokáig nem is fogja tudni, mert bizony ezen fontos, egészségügyi szempontból pedig különösen lényeges ügykedvező elintézéséhez sok pénz kell, ami pedig nálunk nagyon szoros helyen áll. Legújabbban úgy akarta a város ezt az ügyet megoldani, hogy ezeket a felgyülemelő szennyvizet levezetteti, vagy lehordatja a Maros folyóba. Meg is kérdezte a halélettani és szennyvíz tisztító kísérleti állomást, hogy az mit szól hozzá. Ez azonban a hatóság érdeklődésére azt felelte, hogy ez az ügy, úgy a hogy a város tervezi, meg nem oldható, mert a szennyvizeknek a Maros folyóba való levezetése úgy a halakra, mint a közegészségügyre, valamint az iparra nézve is ártalmas lenne. Legcélszerűbben lehetne ezt elin-

tézni a város csatornázása által. Ez azonban nagy költségbe kerül és így sok víz lefolyik a Maroson addig, míg ezt az ügyet a városi hatóság megfelelően elintézi.

— **Vendéglősök bálja.** Minden izében érdekesnek ígérkező bál rendeznek március 2-án este a „Korona“-szálloda emeleti nagyszobájában a makói vendéglősök és kávéosok. A kik magok egész éven át szolgálatában állanak a mulatózóknak, ezen az estén magok is ki akarják venni részüket az igazi, magyaros, jó mulatságból. De nemcsak a magok mulatására rendezik derék vendéglőseink és kávéosaink ezt az estélyt, hanem itt is megakarják mutatni, hogy a nagy közönségnek is igaz, verbeli páratlan élvezetes mulatságot tudnak nyújtani. Mert hogy ezen az estén az oda felgyűlő közönségnek páratlan élvezetben lesz része: ezt azok az előjelek, amelyekkel a mulatságra már is készülnek a rendezők, teljesen biztosítják. Igazi, magyaros jókedvet akarnak varázsolni erre a mulatságra, ami — ismerve vendéglőseink és kávéosaink mindig jó kedélyét — bizonyára sikerülni fog. Belépődíj az estélyre személyenként 2 korona.

— **Meghívó.** A függetlenségi- és negyvennyolcas párt század végrehajtó bizottságát március hó 3-ik napjának délután 3 órájára a III-ik kerületi függetlenségi olvasókör helyiségébe fontos értekezletre ez uton hívja meg tisztelettel az előnökség.

SZÉN **gözmalmok, cukor-, szesz- és téglagyárak**

EFCO

(porosz köszöntégle)

cséplőgépek és uradalmak részére bármely vasuti és hajóállomásra legjutányosabb bányáron beszerezhető

Sugár Vilmosnál
Budapest, X.,
Kőbányai-ut 4.

Friedlaender Em. & Co.
Berlin - Gleiwitz bányacég képviselőjénél.

Telefon-Interurban 2-59.

Regény.

Szerelem a sirig

vagy (2)

Két fiatal szív szomorú végzete.

ELSŐ RÉSZ.

I.

Május elején járt az idő. A cseresnyefák, nagyon számosak a szevoyai hegység eme zugában, óriás fehér bokréfáknak látszóttak; az ösvények mintegy kihímezettek

nek tűntek fel a virágos galagonyák havas csipkézete között és a rét füve esillogott a nyiló papvirágoktól.

Serraval Jeanra mindeme dolgok a szüzsies gyöngédség benyomását gyakorolták, mely visszavitte őt kora ifjúsága idejébe, abba a többé vissza nem térő korbába, mikor minden izgalom végtelenül kedves emlékeket hagy lelkünkben, mikor egy zongora hangja valamely néptelen kisvárosi utca végén regényes szerelmi ábrándokat kelt bennünk, mikor egy fiatal lány mosolya elegendő hozzá, hogy boldoggá tegyen bennünket.

Bár még alig volt huszonhat éves, Jean megijodva és megújulva érezte magát a szülőföld e tavaszi ömlengésétől. Élénk fekete szemei örömtől csillogtak; gesztenyeszín finom bajusza alatt mosolygó ajkai felnyitlak, hogy élvezzék a talajnak a szélben szétszórta illatát. Puha kalapját levette, hogy annál jobban átengedje fődellen fejét ennek az éles levegő csókjainak, mely szeretettel üdvözölte őt. Sűrű barna haja reszketett a szellőtől; izmos nyulánk termete kiegyenesedett, feledve a vasuton töltött éjjel fáradalmait. Ruganyos léptekkel sietett a ház felé, hol családjá a nyári hónapok alatt tartózkodott s mely a domb oldalán. Gharvines község végén fektűt.

A Jean apja, Serraval Márius, egykori chambéryi ügyvéd, Szavoyának Franciaországhoz történt visszacsatolása után Annecyba törvénytörvényi bírónak neveztetvén ki, 1842-ben kelt egybe nevével, egy nemesi családból származó leánnyal, Jean egyetlen gyermekök volt. A fiatal asszony szépsége és kiváló tulajdonai dacára, ez a házasság nem volt boldog; nem mint ha rosszul éltek volna egymással. Serravalné önmegadó gyöngéd feleség volt, valódi mintaképe a jó gazdasszonynak; de kegyetlenül szenvedett a férje csapodársága miatt. Márius mindjárt egybekelés első éveitől kezdve kevés figyelemmel volt a házastársi frigyre. Egy csinos arc látása elég volt hogy elfeledtesse vele a férj kötelességeit és bírói tekintélyét.

A kor nem hűtötte le kéjhajászó vérmérsékletét. Bár már tul volt az ötvenen, Márius ur még egyre tette a szépet a külvárosi munkáslányoknak.

Serravalné örökös aggodalomban töltötte életét, minden pillanatban valami botránytól tartott a türelmüket vesztett apák vagy férjek részéről.

Abban keresett vigasztalást, hogy megkettőztette szeretetét és gondoskodását egyetlen fia iránt.

Fő gondja volt megóvni Jeant ettől a javíthatatlan apai büntől, mely neki annyi néma fájdalmat okozott.

Mint ájtatos nő vallásosan nevelte gyermekét a tisztaság és emberi méltóság légkörében.

(Folyt. köv.)

Az Uránia színház legközelebbi előadása

szombaton

este 8 órakor lesz fényes műsorral.

A „Makói Független Ujság” előfizetési ára vidékre:

Egész évre 14 Kor.

Félévre 7 Kor.

Negyedévre 3 K. 50 fill.

Tisztelettel tudatom

Makóváros és vidéke mélyen tisztelt gyászoló közönségével, hogy a Borsy-féle

temelkezési vállalatot

Borsy Imre utóda felosztatta és én e teljesen új felszerelést, valamint az

árúkeszletet megvettem.

A többek közt rendkívül szép és száraz tölgy- és akácfa palincsokat, kereszt és fejének való anyagot nagy mennyiségben s ezáltal eddig is a legjobban berendezett „Orangyal” dísztemelkezési vállalatot tetemesen megnagyobbítottam. Hét díszes és többrendbeli gyász-kocsijaim és megfelelő behuzatok s mindennemű ravatalozások

díjtalanul

áll a gyászoló közönség rendelkezésére. — Pontos és szolid kiszolgálás, jutányos áron. Kérve a tisztelt gyászoló feleknek nagyra becsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel

özv. Gyurik Lajosné

az „Orangyal” dísztemelkezési vállalat tulajdonosa, Kenyérpiac. (Tókey-ház). — Az üzlet átvételéből kikerülő használt boltberendezés jutányos áron eladó.

Mindenki

a Massey Harris aratógépet vásárolja, amióta megismerték.

Kezelés betanítása díjtalan és mindennap 374

HALÁSZÁ. gépraktárban

Makó, Főter. — Vásárlás előtt ne mulassza el megnézni.

Két jó házból való fiu teljes ellátással

tanulónak

felvétetik Veitzig Károly festőnél, Kazinczy-utca

5. ujszám.

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a t. gazdaközönseget, hogy az 1912. évi modelű

JOHNSTON-féle

kéveköto-aratógép és a négyszögben ültető kukoricavetőgép kezelésének elsajátítására tíz napos

tanfolyamot

rendezek. — A tanfolyam kezdete f. hó 28-tól március hó 9-ig tart mindennap reggel 9 órától kezdve egész nap, az Ujkórház mellett levő raktárban. — Kérem az érdeklődő gazdatársakat, hogy ezen tanfolyamon minél számosabban sziveskedjenek résztvenni.

LIPTÁK BÉLA géplakatos és szerelő.

Egy 3—400 literes ócska, de teljesen tiszta

hordót megveszek.

Cím a kiadóhivatalban.

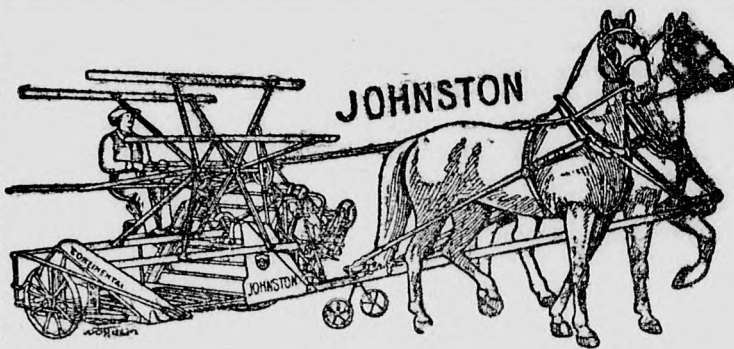
A makói és környékbeli gazdák többszöri ismételt óhajának tettünk eleget, amidőn Makón, a Kálvária-utcában (az új kórházzal szemben) gazdasági gépraktárt létesítettünk. Ezen raktár vezetésével

LIPTÁK BÉLA

urat biztuk meg, aki minden erejével azon lesz, hogy a n. é. gazdaközönség eddig élvezett bizalmát továbbra is fentartsa. Említett raktárunkban állandóan készletben lesznek:

A hirneves „Bächer“-féle egy és többvonó ekék és talajművelő eszközök.

A világhírű „Melichar“-féle „Unicum Drill“ sorvetőgép. Az „Imperator“ műtrágyát is sorbavetőgép. Továbbá a hazai viszonyoknak a legtökéletesebben megfelelő „Johnston“ kéveköto-aratógép, fűkaszaló gereblye és elsőrendű manillazsineg.

Érdeklődőknek mindenkor helyszínen — vételkötelezettség nélkül — felvilágosítással szolgál:

Bächer Rudolf és Melichár Ferenc

Budapest, VI. Nagymező-utca 68.

293 Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond.

0 0 Makón, Kálvária-utca (az új kórházzal szemben). 0 0

A „Korzó“-szálloda éttermében 0 0 0

minden vasárnap friss

müncheni

SALVÁTOR-SÖR

lesz kimérve.

Biztosítom

hogy nem bánja meg

ha finom 14 karátos arany ékszer, zseb- és modern hárfa ütő ingaórát akar venni, vagy javíttatni ha bizalommal felkeresi

Vidor Manó

műorás és ékszerész üzletét MAKÓN, Föter. Az Otthon-kávéház mellett.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

KÖNYVNYOMDA.

Készülnek:

Rovatos ivék,
Számlák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi nyomtatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett műintézet, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek:

Irodalmi művek,
Folyóiratok,
Hirlapok,
Doktori értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevelek,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

▲ Aki arcának üdeségét s kezének, fogának fehérségét meg akarja tartani csak **Tubarózsa-** **szépitőszereket** használjon. Tubarózsa-krém az arc fényességét, pattanásokat, arcráncokat megszüntet. Teljesen ártalmatlan!

▲ **Tubarózsa-kenőcs** a legjobb sömör, szepő és májfolt elmulasztására!

▲ **Tubarózsa-tej**-től az arc hófehér lesz!

▲ Tubarózsa-hőlgypor. Tubarózsa-szappan, Tubarózsa-szesz, Tubarózsa kölni víz, Tubarózsa-hajszesz, Tubarózsa-illat stb.

▲ **Tubarózsa-hajkenőcs** a haj és bajusz növéstét legjobban elősegíti! o o o o o

▲ Az őszülő hajnak eredeti szint ad a **Hajregenerátor!**

▲ »Salofor« a kéz- és lábizzadást legbiztosabban megszünteti!

▲ Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességek nagy raktára.

JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszertára a »Szent István«-hoz
M A K Ó N. (a róm. kath. templom mellett.)
Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

Nacsa János
vendéglős Kossuth utcai
háza, melyben már 22 év óta jóforgalmu üzlet van. **jutányos feltételek mellett eladó.**
Értekezhetni lehet a tulajdonossal. **Nacsa Jánossal.**

Magánosok érdekében!!
Legfinomabb, valódi **törköly, kék szilva, barack és seprőpálinkák, legjobb borok és kőbányai sörök**
kapható **Iritz Sámuel** özv. cégnél.

Allítsa meg
a rikkancsot és kérjen tőle egy **„Makói Független Ujság”**-ot megtalálja benne, amire - szüksége van. -

Aki **italmérési üzletet** esetleg **házzal együtt** szándékozik eladni, tudassa címét a kiadóhivatalban.

NŐI FELÖLTŐK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legujabb őszi- és téli ujdonságokban; színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből **0 0 Bébé- és leányköpenyek, felülő különlegességek. 0 0** Mértékszerű rendelek elsősorú munkásokkal saját műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek!
Ágynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék
Keresztelő párnák fejkötők és himzet, piqe paplanok. **Női bluzok** a legizlésebb kivitelben.

(111) **Szörmeárúk,** boák, muffok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivittelig. Legujabb divatu

női- és leánykalapok!
Posztó, bíber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron. Díszítések és alakítások **Pártos E. és Tsa** Makó. Főtér, (az Otthon kávéház mellett)

a legsűrűbb tolongást maguk mögött hagyva, sebes vágtatva röpültek tova, kölcsönösen tekintetekkel sarkanyuzva egymást.

Friss, egészséges vérömlés új életet öntött a szervezetbe, mely már azon a ponton állott, hogy a gondolatrothadás pocsojába fuladjon. A nap fölötté, egy jó ló alatta, a bájos szerelem az oldalán, minő nagyobb boldogságot nyújthatott még ez az élet?

A szabad ember élete, ki ura egészségének és pénzének, a földi paradicsom, melyet a vén Ádám eljátszott. Mi szüksége van valakinek, kinek megvan a földön a maga Évája és a maga paradicsoma, még egy másikra a felhők fölött? A báró örömet kész volt lelkében ezt a padlás fölötti paradicsomot átengedni a szegényeknek, a kiknek szánva van.

Helyzetének világos, erős tédata felvértezte őt az utolsó csatára, mely előtte állott. A házáig kísérte bájos amazonját, ki bucsuzóul kezét nyújtotta neki s egy szorítással sokatmondó ígéretet hagyott neki hátra. Santafusca erre visszatért az istállókhöz, Usillihoz és Spianóhoz.

— Tehát, fényes győzelem, Santa! — kiáltották barátai neki.

— Ha pénz, fogadjuk Isten nevében! — felelte közönyösen.

A szerencse formálisan üldözte őt. Nagy és kis fogadásokkal ma megint husz-harminc ezer lirát nyert. Az aranynak ez az áradata most már alig tett benyomást az emberre, ki tizenötezer liráért egy papot agyonütött.

Ugy érezte hogy ezután már nem hiányozhatott neki; hogy mindenütt aranyat találna, ha fáradságot

A lóversenyen.

Pompásabb időt már kívánni sem lehetett volna. A Mindenféle fogatok, a szép hölgyek és nagy fogadások száma minden várakozást felülmúlt.

A könyvesek fényes üzleteket csináltak, több mint kétszázezer lira volt lekötve.

Andreina egy lóhosszal megverte Laziót, a Derby-favorit veresége fényes diadala volt a nápolyi verseny-istállónak, melynek elnöke Spiano márki volt.

Leirhatatlan volt a győztes párt lelkesültsége; a nemes kancát taps és örömrivalgás viharával, csókokkal és a gyöngédség túlaradozó jeleivel fogadták; a hölgyek virágbokrétaikat dobálták feléje. . . . A mi a nagy tömeget illeti, az bár kevésbé ragadta el egy olyan győzelem, mely őt kevésbé érdekelte, mégis derékasan részt vett a kiabálásban.

A gyümölcsitalokat, vizet, narancsot, uborkát és japán legyezőket árulóknak jó napok volt.

A hazatérés szemvakító, kábító látványt nyújtott. Nincs toll, mely le tudná festeni a mozgalmat, a hang-

Ibolya krém, a legjobb hatású arc- és kéz-finomító szerek Egyedül kaphatók:

szappan, puder,

SÁNDOR ZSIGMOND

»Az Isteni gondviselés«-hez címzet gyógyszer-tárában.

MAKÓN, Szegedi-utca.

Ára: Ibolya-krém 1 korona. Nagy raktár mindennemű engedélyezett különlegességekben, kötszerek, gumi-cikkek, kozmetika- és illatszerekben, 205

Kerestetik
egy használt, de teljesen jó karban levő
íróasztal
megvételre. — Cím a kiadóhivatalban.

Lapkihordó-fiúk
felvételnek a kiadóhivatalban.

Névjegyeket, báli meghívókat

a legmodernebb kivitelben és a legolcsóbb áron készít a Makói Független Ujság nyomdája.

Házeladás.

A Hold-utca 17. szám alatti teljesen ujonnan épült

lakóház eladó.

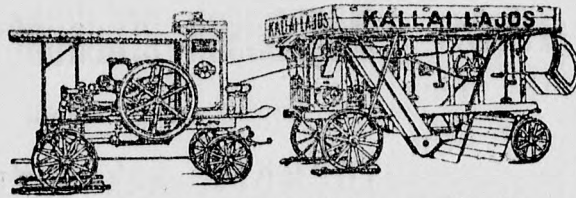
Értekezhetni lehet **Tókos Izsáknál.** (Deák Ferenc-u. állami iskola.) 371

65 hold prima hereföld haszonbérbe kiadó. Értekezhetni lehet Iritz Miksa tulajdonossal.

A köztudatba ment át,
170
hogy csakis

Kállai Lajos motorgyára

Budapest,
VI., Gyár-utca
28. szám.

szállítja teljes jótállás mellett a leghirnevesebb motorcséplő-készleteket.

Saját érdekében kérjen mindenki gazda dísz-főárlapot, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár!

Fontos figyelmeztetés!

KALLAI LAJOS hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kállai nevű cégekkel.

zavart, a szinhatást, a lóást-futást, kiáltozást, a jelenet pezsgő vidámságát melyre a fénynyel és illattal telt légkör mesés csillogást árasztott.

Kölesönös ide-oda kiáltozás, üdvözlés a járművek magaslatáról, gyalogosok és lovasok, kaleidoskopi színvegyülete a livréknek, tollaknak, vörös és szürke kabátoknak, brilliansok és tüzes szemgolyók csillogása volt ez.

A báró megfiatalodva, egészen átalakulva az egész időn át dühösen udvarolt a hercegnőjének s ez szívesen vette a dolgot. Kacér játékot gondol vele üzni, talán azzal a szándékkal, hogy hódolatának elfogadása által valamely hűtlen imádóján megbosszulja magát.

A báró a maga részéről úgy fogadta a szép aszszony szemjátékát, mosolyát, a mint gongolva volt. Kezdetől fogva elve volt, nem követelni többet a nőktől, mint a mennyit adni akartak és mindig jól érezte magát mellette.

A levegő, a világosság, a fogadások s a futamok izgalma, a mindenféle szépségek látása felkeltette benne forró ösztöneit az embernek, ki arra született hogy élvezze az életet, tartózkodás nélkül, korlátozatlanul.

— Eccelenza! . . . Eccelenza! . . . Látja, nem alkalmatlankodtunk önnek!

Martellini lovag kiáltotta ezt le neki egy uri málfogat magaslatáról, hol szép hölgyek koszorujától körülfogva, mint valami virágos kosárban trónolt s a bíró szigorú méltóságát a világfi mosolygó szeretetreméltóságával egyesíteni iparkodott.

— Köszönöm! Köszönöm! — kiáltotta utána a báró s intett a kezével.

— Ne köszönje időnek előtte, mert képes vagyok önt elfogatni . . . szép cinkostársával! — kiáltotta a bíró kezét mint szöcsövet a szájához tartva.

— Csak rajta . . . csak rajta! . . . Nem szegülök ellen az erőszaknak.

A kocsitetejéről nagy kacaj hangzott le; egy pillanattal később minden eltűnt egy nagy porfellegben.

— Miért beszél elfogatásról, báró — kérdezte a szép amazon.

— Oh, az olyan tréfa, mely arra a bizonyos pörre vonatkozik.

— Valóban igaz tehát, hogy Santafuscába egy papot öltek meg? . . . Tegnap este említette előttem Usilli gróf. Milyen csuf história! . . . Elfogták a gyikost?

— Egyet gyanuba fogtak, — felelte a báró a levegőbe bámulva.

— Itt legalább nem lehet mondani: keresd az aszszonyt.

— Nem; inkább: keresd a vadászt!

— Valóban meg van ön győződve, hogy ez a titokzatos vadász a gyilkos?

— Ép annyira, mint ahogy arról meg vagyok győződve, hogy szeretem magát.

— Három napra volt szüksége, hogy ezt nekem megmondja?

— Ez a megfontolás súlyosbító körülményével járó szerelem.

A szép olasz-spanyol nő elbűvölően mosolygott. Erre érezte a báró lovával a combját és mindketten,